

Facit

Lär känna en 1800-talsmänniska!

Tänk på att det inte finns exakta svar på alla frågor om August Wilhelm Fröberg, hans familj och den tid de levde i.

1) Under diverse anteckningar står det att: "Barnet föddes vid Ullbolsta, der föräldrarna då voro" August Wilhelm döptes den 27 maj 1866, endast sex dagar efter födelsen. Dopvittnena är antagligen nära vänner till barnets föräldrar eller släktingar. En statdräng får sin lön i huvudsak i natura (t ex mat, kläder och bostad, ej pengar).

2) Anna Karin Jansdotters far hette sannolikt Jan. Att använda sin fars namn och sätta dotter efter kallas för patronymikon. I Sverige försvann denna namnform allt mer under 1800-talets slut. På Island är det fortfarande vanligt med patronymikon. Om man är skriven på socknen är man oftast fattig och inte skriven eller bosatt på ett visst ställe inom socknen. August Wilhelm har i denna husförhörslängd 3 syskon: Charlotta Augusta född 1857 Carl Johan född 1863 och Axel född 1868. Om Charlotta Augusta skriver prästen: "intet antecknat om Skolgång el kusk", vilket tyder på att hon inte kan ha gått mycket i skolan trots att det sedan 1842 var skolplikt i Sverige.

3) I inflyttningsboken står det att familjen Fröberg består av 4 män och 2 kvinnor. De flyttade till Flogsta i Helga Trefaldighets församling. I Utflyttningslängden finns personer antecknade som har flyttat ända till Göteborg, "Wexjö" (Växjö) och Stockholm. De övriga har flyttat till mer närbelägna orter.

4) Omdömet prästen ger August Wilhelms föräldrar angående kristendomskunskaperna, vid husförhöret, är "svagt". Samtliga familjemedlemmar är vaccinerade mot smittkoppor. Det är en sjukdom som utrotades i världen under 1980-talet. Om man får smittkoppor slår det upp blåsor över hela kroppen och ansiktet. Blåsorna spricker och den smittsamma vätskan som rinner ut sprider sjukdomen vidare. Om man överlever blir man ful och vanställd. I Sverige har man utfört ympning/vaccination mot koppor sedan slutet av 1700-talet.

5) År 1873 får August Wilhelm en lillebror som heter Gustaf Adolf. Hans syster, Augusta Charlotta, är bara 14 år gammal när hon flyttar hemifrån och börjar arbeta som piga. Under husförhöret förhörde sig prästen om församlingsbornas kristendomskunskaper och gjorde anteckningar om detta i husförhörslängden. Nattvarden är en kristen rit där prästen under gudstjänsten delar ut bröd/oblat och vin till församlingsmedlemmarna. För att få delta i nattvarden skall man vara döpt och konfirmerad. Ett fattighjon är en fattig person som kan bo i fattigstugan eller på annat sätt får hjälp av socknen för att klara sin överlevnad. Familjen bor efter faderns död i fattigstugan.

6) August Wilhelms far, Carl Gustaf Fröberg, dog av "Lung-emfysem" (en bristning i lungvävnaden) och "Chir njurinfl"(kirurgisk njurinflammation?). Han blev 53 år, 2 månader och 13 dagar gammal, och avled på Akademiska sjukhuset i Uppsala. Begravningen skedde 3 tre dagar efter dödsfallet. Flera av personerna på samma sida i död- och begravningsboken har ingen dödsorsak uppgiven. En man dog genom, "Wådlig händelse. Slag i underlivet af en häst", en annan man dog av "Lungsot" (vilket var mycket vanligt vid

den här tiden, då många var fattiga och bostäderna dåliga) och ett barn dog av medfödd svaghet (barnadödligheten var fortfarande hög).

De flesta dog hemma, så även i denna död- och begravningsbok. Många barn föddes också i hemmet vid den här tiden, vilket är ovanligt i dag.

7) August Wilhelms bror, Karl Johan, flyttar hemifrån och börjar arbeta som dräng hos en bonde i Rickomberga när han är 17 år gammal.

8) Prästen skriver om vad som ingick i konfirmationsundervisningen: ” Utom Luthers katekes med Lindholms utläggning hafa barnen läst Roos Bilbl. Historia; samt läst åtskilliga psalmer ur Svenska Psalmboken och Lördags - evangelier, öfver hvilken under lästiden predikats, utantill. Konfirmationen skedde den 2 Juni; första nattvardsgången den 8 Juni 1879. Carl Martin”. Om August Wilhelm har prästen skrivit att han läser väl (v) innantill och att hans kristendomskunskaper är försvarliga (f).

9) När August Wilhelms bror, Axel, flyttar hemifrån är han 17 år gammal. August Wilhelm är 16 år när han flyttar till Ekeby där han börjar arbeta som dräng. Ekeby ligger inte långt från Flogsta. Områdena gränsar till varandra. Det kan du se på kartan.

10) År 1886 flyttar August Wilhelm till Rickomberga. Han bor hos sin äldre bror, Karl Johan (Fröberg) Bergstedt (under denna period kunde man byta efternamn genom att helt enkelt meddela prästen att man bytt namn), som gift sig med Johanna Charlotta Karlsson. Prästen har antecknat att August Wilhelm är ”fri”, vilket betyder att han är fri/ledig till äktenskap. På sidan 59, dit August Wilhelm, flyttar år 1888 i Rickomberga/Karlsborg finns det följande yrken/titlar: hustru, son, dotter, arbetare, skomakare, kakelungsmakare, dräng och bror. Hinderslöshetsbetyg är ett intyg från prästen där han intygar att personen i fråga får gifta sig. Inga kända hinder finns. Prästen i Helga Trefaldighets församling har skickat detta intyg till Uppsala Domkyrkoförsamling där August Wilhelms blivande hustru, Sofia Vilhelmina Lindström, bor. Vid tidpunkten för giftermålet har August Wilhelm titeln arbetare. Det framgår dock inte vad han arbetar med. När det gäller anteckningarna rörande personerna på samma uppslag i husförhörslängden, som blivit straffade för bl a 2:dra resan stöld, så betyder det att personen blivit straffad 2 gånger för stöld.

11) Efter August Wilhelms tragiska drunkningsdöd på Mälaren flyttar hans änka och sonen, August Albin, till Uppsala Domkyrkoförsamling, där hon är född. För att få reda på hur det gick för dem i fortsättningen krävs ytterligare forskning.

12) Detta skriver prästen rörande August Wilhelms död: ”Begaf sig söndagen den 5 Juli ut på en segeltur tillsammans med en mjölkhandlare Nilsson och några sotarelärlingar. Fröberg hade inte föut tagit afsked af sin hustru, hvadan hon anser att han vid sin bortgång från hemmet icke hade för afsigt att vara länge borta. Emellertid kantrade båten ute på fjärden Galten i den rådande starka blåsten. Fröberg drunknade. De öfriga räddades af en passerande ångbåt. Den döda kroppen ej återfunnen.”. Det finns inga anteckningar rörande begravningen. August Wilhelm Fröberg blev 25 år, 1 månad och 14 dagar gammal. Hans son som föds efter hans död, dör tyvärr i hemmet av ”svaghet sedan födelsen” knappt fyra månader gammal.

13) Läser man den inledande texten, i bouppteckningen, rörande familjen omnämns hustrun och sonen August Albin. I bouppteckningen efter August Wilhelm Fröberg finns det en barnvagn upptagen, vilket också visar att det finns barn i familjen. Familjens skulder uppgår till 60, 33 kronor. Skulderna består av ett ½ års hyra, skuld till handlaren Cederberg i Uppsala, en obetald rest för en byrå till Grandell i Ekeby samt "Zetterbergs pantsättning". I bouppteckningen framgår det även att familjen äger en tredjedel av den segelbåt som August Wilhelm var ute med när han förolyckades. I hemmet finns det bl a en bokhandlarepress med hyvel samt 22 böcker. Kanske arbetade August Wilhelm som bokbindare.